

PUŤÁČEK BALATON KILATÓK

V termínu 14. 11. – 17. 11. 2025 jsme se vypravili na dlouho plánovaný rozhlednářský čtyřdenní výlet po čtrnácti maďarských rozhlednách v severovýchodní části Balatonu, v posledních dvou letech již třetí návštěva maďarských rozhleden. Je potřeba bořit mýty a jedním z nich je rčení, že „Maďarsko je rovina“ Není!. A k tomu platí, že počet rozhleden v Maďarsku je jak na celkovou rozlohu země, tak na množství obyvatel, větší než v ČR. Účast přijali čtyři chodci – Petra Langová, Katka Menčíková, Petr Doubek a Petr Babák / skoro už tradiční sestava /, Vyrazili jsme v pátek v poledne autem do města Tapolca, páteční cesta zabrala skoro sedm hodin. V tomto městě jsme zvolili ubytování pro následující dvě noci, jako místo, ze kterého jsme vyjžděli do jednotlivých lokalit v blízkosti Balatonu, které jsme postupně prošli a rozhlednářsky prozkoumali. Tedy takový byl původní plán. Vzhledem k roční době a skutečnosti, že se stmívá cca v 16:30, jsme zvolili brzké ranní starty okolo 6:15 tak, abychom třicetikilometrové úseky dokázali pěšky zdolat ještě za světla. A pak přišly předpovědi počasí, bohužel nepříznivé a také velmi nepřesné. Sobota měla být v mlze pouze do 10:00, skutečnost byla ale jiná. Celodenní mlha. Autem jsme se přesunuli k městečku Vállus. První navštívenou rozhlednou

byla viničná **vyhlídková plošina u Kaple Panny Marie**. Viditelnost na 10 – 15 m. V naději, že během dne mlha stoupne, jsme udělali první modifikaci sobotní trasy a otočili původně plánovaný směr, start a cíl byly totiž ve stejném místě.

A tak další rozhlednou byla po osmi kilometrech chůze **Tuscokdombi-kilátó**. Jedná se o sedmipodlažní dřevěnou rozhlednu v dobrém zdravotním „stavu“. Rozhledna je vysoká 22m a má z ní být kruhový výhled na okolní kopce a samozřejmě Balaton. Díky trvajícím mlzám nelze tuto informaci potvrdit. Pokračovali jsme dál přes obec Nemesvita, kterou tvoří soustava tradičních zděných domů s rákosovými střešními krytinami, k dalším dvěma rozhlednám, jednalo se o dvojčata. První z nich byla **Bátsanyi kilátó** na kopci s nadmořskou výškou 448 m. Vybudována byla v roce 2014. Jedná se o čtyřpodlažní dřevěnou příhradovou stavbu s vykonzolovaným krytým ochozem s kruhovým výhledem, který jsme bohužel nemohli ocenit. Druhá z nich byla **Bel Matyas kilátó**, která je kilometr vzdálená na sousedním kopci Garga s výškou 221. Na tomto místě byla rozhledna již od roku 1972, odstraněná v roce 2014 kdy proběhla výstavba současného objektu. Výhled do mlhy, tedy 0,0. Bohužel, protože je rozhledna

umístěna velmi blízko jezera. Nepřestávali jsme doufat, že prolomíme smůlu a na další rozhledně nám už bude přát rozhlednářské štěstí, Přání se naplnilo jen částečně, ale byli sme rádi alespoň za to.

Tou další rozhlednou byla **Padkui kilátó**, šest kilometrů severně od Bel Matyas. Jedná se o robustní dřevěnou konstrukci z lepených nosníků a vazníků. Zvolená konstrukce zajišťuje stabilitu a také trvanlivost, která je u dřevěných konstrukcí z jádrového materiálu tak problematická a na údržbu velmi náročná. Rozhledna je 19 m vysoká, byla realizována v roce 2015 a je umístěná na kopci s nadmořskou výškou 408 m. Měřítka vyhlídkové plošiny je úctyhodné, což dokazuje fotografie s Petrou, která na ní konečně vyhlíží horizont. S přibývajícím časem se opět horšilo počasí a my jsme se dostali do mlhy srovnatelné s tou, ve které jsme ráno starovali. Poslední sobotní rozhlednou byla **Laz-tétoi kilátó**, 16 m vysoká rozhledna celodřevěné konstrukce o pěti podlažích. Stihli jsme to v čase těsně před setměním. Autem jsem dorazili do města Tapolca, provedli nákup potravin na další den a realizovali večerní prohlídku města, v jehož historickém centru je netradičně soustava rybníků obklopená původními stavbami mlýnů, revitalizovanými na restaurace a hotely.

A kde jsme v sobotu skončili, tam jsme v neděli začali, tedy jak jinak než v MLZE. Dojeli jsem autem do města Abrahamhegy, které je přímo na břehu Balatonu, pozdravili Balatnon a vyrazily na další třicet kilometrů dlouhou pěší trasu a doufali v lepší počasí. Přímo ve městě se nachází dřevěná rozhledna **Bokk hégyi kiláto**, která je kromě mlhy také v rekonstrukci. Rozhledna byla postavená v roce 2002 a výměnu některých vodorovných dřevěných prvků si zaslouží. Má dvě vyhlídkové plošiny, za normálního počasí je určitě vidět celý Balaton.....

Petra byla od soboty v telefonickém kontaktu s Kamilou a Liborem Hnykovými, kteří realizovali podobnou trasu ve stejném termínu na kole, a snažila se domluvit místo a termín společného setkání. Jedním z možných míst byla rozhledna v parku Folly Arboretum. Smluvené setkání překazila otevírací doba arboreta. Otevřeno mělo být až od 10:00, my jsme byli na místě už v 8:45 – bohužel. Rozhledu jsme ale chtěli rozhodně vidět a tak jsem její návštěvu posunuli na samý konec dne. Od Arboreta jsme pokračovali listnatým lesem / nejčastější lesní porst zde je buk nebo dub / ke zřícenině středověkého kláštera Salfold, magické místo uprostřed lesa, které začalo pustnout až s reformou Josefa II. Pokračovali jsme do města Badacsonytomaj, kde jsme se v 10:00 zastavili na občersvení v místní cukrárně, před výstupem k lesní kapli Istvan Kiraly a pak na rozhlednu na čedičovém kopci Badacsony s výškou 437 m. Kaple je postavená spolu s křížovou cestou z čedičového černého kamane stejně jako původní kostel ve městě. Rozhledna **Kisfaludy** je dlouhodobě uzavřená / což jsme předem věděli / ale vzhledem k její konstrukci jsem jii nechtěli minout a profést alespoň „zevní“ ohlednání této zajímavé

stavby. Tvarem rozhledna připomíná špulku, je 18 m vysoká se 79 ti schody. Byla postavená v roce 2011. Konstrukce je prostorová kombinovaná a velmi sofistikovaná, Ocelové žárově zinkované styčníky v trojúhelníkové prostorové síti propojují dřevěné trámy kruhového průřezu z jasanového dřeva. Bohužel v místě základových patek došlo k zatékání dešťové vody do jádra styčníku a postupnému uhnívání dřevěných profilů. Tato závada je jen velmi komplikovaně opravitelná, pokud je výměna poškozených dřevěných profilů vůbec možná.

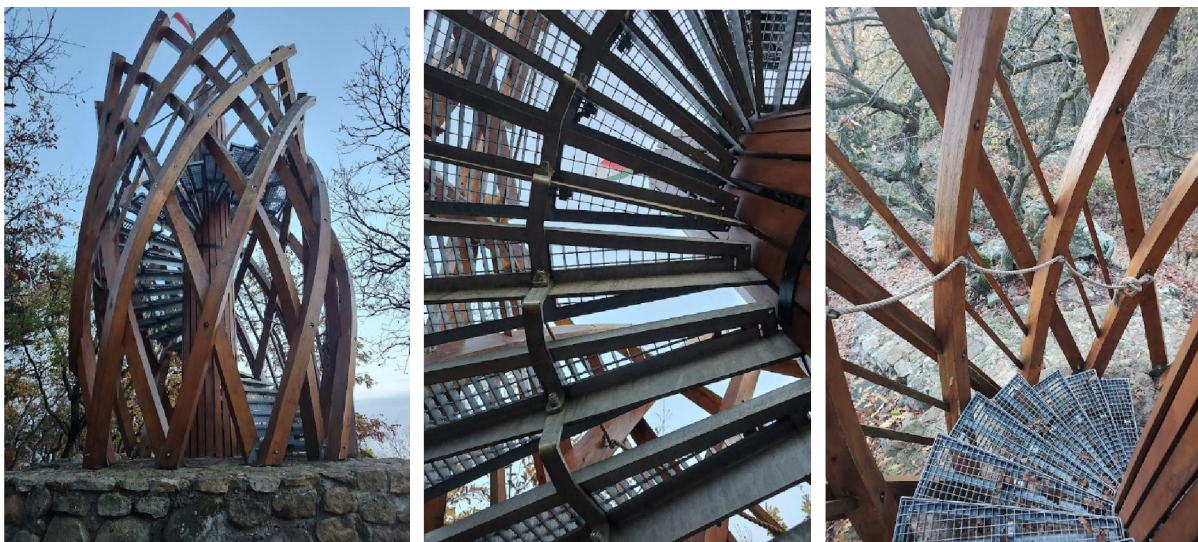
Kaple Istvan Kiraly

Sestoupili jsem zpět na rozcestí a pokračovali okolo vrcholu Gulács / interně označovaném jako guláš / k další rozhledně **Csonge hegyi kiláto** u obce Salföld. Rozhledna je dřevěná z roku 2015 v dobrém stavebně technickém stavu a vzhledem k tomu, že se počasí umoudřilo, bylo možné vidět z vyhlídkového ochozu hřeben přilehlých kopců. Vrátili jsme se k autu do Abrahamhégy a pospíchali

k arboretu na poslední rozhlednu. Ta je součástí historického arboretu z roku 1907 a je umístěna v jeho nejvyšší okrajové části. Na prohlídku jsme měli přesně půl hodiny, než se setmí. Arboretum a vinařství Folly je sbírkou cedrů a cypřišů a zaslouží si delší návštěvu a prohlídku pokud možno za světla. Příště. S Hykovými jsme se v neděli nepotkali. Odjeli jsme do přilehlého vinařství, kde jsme měli domluvené ubytování. Malý penzion s restaurací systému „ je po sezóně, nikde nikdo a vše na kartu „ nám nakonec umožnil nabrat sílu na poslední den, předpověď počasí na pondělí byla ale nejhorší z celého víkendu. Mimo dvouhodinového dopoledního okna bez deště, jen přivaly vody a bouřky. Vyladili jsme modifikaci programu na další den, redukovali počet zastávek a vybrali jen ty nejzajímavější.

Po nedělní vydatné snídani jsme vyrazili na první rozhlednu z vybraných TOP 3. Jednalo se o **Fulophégyi kilátó**, rozhlednu originální kombinované konstrukce - spodní část zděná, horní dřevěná roubená z lepených hranolů – označovanou také jako Milénimu kilátó, postavenou v roce 2001 k tisíciletému výročí založení maďarského státu, rozhledna je v dobré kondici a je prakticky bezúdržbová. Výhled kruhový, počasí dobré.

Druhou navštívenou rozhlednou byla **Ortony kilátó** na poloostrově Tihany, který prakticky dělí jezero Balaton na dvě poloviny. Po cestě jsme neplánovaně a zcela náhodou potkali Libora Hnyka jedoucího na skládačce stejným směrem za stejným cílem. Prostě parádní náhoda a radost. Na rozhledně si konečně užijeme slunce, daleký výhled i dohled. Rozhledna je vysoká 16,5m

Poslední plánovanou rozhlednou dne byla **Csakany kilátó**, dřevěná šestiboká rozhledna s ocelovým schodištěm postavená v roce 2015 na stejnojmenném kopci s výškou 327 m , která nahradila původní dožívající stavbu z roku 1972. Rozhledna je vysoká 18,5 m. Odhad počasí byl správný po 14:00 začalo pršet. Cestou domů jsme se zastavili ještě v zábavním parku Balatoni Elménypark, jednou z mnoha atrakcí je vyhlídková věž, která slouží pouze pro orientaci v parku. Návrat domů byl okolo 19:00. Závěrečná doporučení : **Nezpochybnitelnou výhodou maďarských rozhleden je jejich množství a koncentrace na poměrně malé ploše, jejich celoroční přístup / tedy i mimo sezónu / i fakt, že většina z rozhleden je volně přístupná bez otevíracích hodin. Nevýhodou je sázka na podzimní počasí, které někdy výjde a někdy holt ne. Tak ať to šlape.....**

Zapsal a na Putáčky v roce 2026 se těší Petr Babák